

Lieta C-183/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 23. marts

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Saarbrücken (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 4. marts

Prasītāja:

Maxis Group GmbH & Co. KG

Atbildētāja:

Globus Holding GmbH & Co. KG

Pamatlietas priekšmets

Preču zīmju direktīva – Skaidrojuma sniegšanas un pierādīšanas pienākums

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālais(-ie) jautājums(-i)

Vai Savienības tiesības, it īpaši attiecībā uz Preču zīmju direktīvu(-ām), t.i.:

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVU 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299/95, 8.11.2008.), it īpaši tās 12. pantu, vai

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVU (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 336/1, 23.12.2015.), it īpaši tās 16., 17. un 19. pantu,

ir jāinterpretē tādējādi, ka šo tiesību normu lietderīgā iedarbība liedz tādu valsts procesuālo tiesību interpretāciju:

1) ar kuru prasītājam civilprocesā par valsts preču zīmes izslēgšanu no reģistra sakarā ar atcelšanu nelietošanas dēļ tiek noteikts no pierādīšanas pienākuma atšķirīgs skaidrojuma sniegšanas pienākums, un

2) ar kuru šī skaidrojuma sniegšanas pienākuma ietvaros prasītājam tiek noteikts:

a. šādā procesā, ciktāl tas ir iespējams, pamatoti argumentēt to, ka atbildētājs nav lietojis preču zīmi, un

b. šajā sakarā veikt savu tirgus izpēti, kas ir atbilstoša lūgumam par [preču zīmes] dzēšanu no reģistra un attiecīgās preču zīmes specifikai.

Atbilstošās Savienības tiesību normas

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (turpmāk tekstā – “Preču zīmju direktīva”), it īpaši tās 16., 17., 19., 44. un 46. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zivilprozessordnung [Civilprocesa kodekss] (turpmāk tekstā – “ZPO”), it īpaši 178. pants

Pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja lūdz no reģistra izslēgt divas atbildētājas Vācijas preču zīmes sakarā ar atcelšanu nelietošanas dēļ. Prasītāja tirgo sporta iekārtas un aprīkojumu, masāžas ierīces, masāžas krēslus un grilus. Tā ir reģistrēta kā Vācijas preču zīmes 302017108053 “MAXXUS” un Eiropas Savienības preču zīmes 17673641 “MAXXUS” īpašnice.
- 2 Atbildētāja ir *Globus* grupas *St. Wendel* mātesabiedrība. Pie tās pieder dažādas sabiedrības, kuras visā federālajā teritorijā pārvalda 46 lielus pašapkalpošanās veikalus ar pārtikas un nepārtikas precēm, kā arī dzērienu, būvniecības, elektrotehnikas un citus specializētos veikalus. Atbildētāja grupas uzņēmumiem atļauj izmantot tai piederošās preču zīmes. Nozīmīgus pārdošanas apjomus tiešaistē grupa sasniedz, labākajā gadījumā, elektrotehnikas un būvniecības jomā.

- 3 Kopš 1996. gada jūlija atbildētāja ir reģistrēta preču zīmju reģistrā kā Vācijas vārdiskās preču zīmes 395 35 217 “MAXUS” īpašniece attiecībā uz daudzām precēm, kas ietilpst 33., 1.–9., 11.–32. un 34. klasē. Preču zīmes labvēlības periods ir beidzies 2005. gada 30. oktobrī. Kopš 1996. gada maija atbildētāja arī ir reģistrēta kā zemāk attēlotās Vācijas vārdiskās un grafiskās preču zīmes 395 35 216, kas ietver tekstu “MAXUS” un globusa simbolu, īpašniece 20., 1.–9., 11.–19. un 21.–34. klasē:

- 4 Prasītājas preču zīmju “MAXXUS” reģistrācijas procedūras laikā atbildētāja sākotnēji iesniedza iebildumu. 2018. gada 2. maijā atbildētāja iesniedza iebildumu par prasītājas Eiropas Savienības preču zīmi 17673641 “MAXXUS”. Iebildums cita starpā bija balstīts uz vārdisko preču zīmi 395 35 217 “MAXUS”. Prasītāja attiecībā uz iebildumu norādīja, ka atbildētāja preču zīmi “MAXUS” nav lietojusi tā, lai nodrošinātu tiesību saglabāšanu. 2019. gada 5. augustā atbildētāja iebildumu atsauc. Tāpat arī pamatojoties šo vārdisko preču zīmi “MAXUS”, atbildētāja 2018. gada 12. februārī iesniedza iebildumu par prasītājas Vācijas preču zīmi 302017108053 “MAXXUS”. Atbildētāja atsauc arī šo iebildumu.
- 5 Attiecīgi 2019. gada 29. jūlijā prasītāja *Deutsches Patent- und Markenamt* [Vācijas Patentu un preču zīmju birojs] iesniedza pieteikumu par abu apstrīdēto preču zīmju izslēgšanu no reģistra atcelšanas dēļ. Atbildētāja attiecīgi iebilda par šo izslēgšanu no reģistra ar 2019. gada 26. augusta vēstuli.
- 6 Atbildētāja vismaz vārdisko preču zīmi “MAXUS” ir lietojusi kā tā saucamo *White Label* attiecībā uz dažādām precēm, izvēloties šādu formu:

- 7 Strīdīgs ir šis lietošanas apjoms un pēdējais nozīmīgais datums. Prasītāja apgalvo, ka atbildētāja pēdējo piecu gadu laikā nav lietojusi tai par labu reģistrētās preču zīmes tā, lai nodrošinātu tiesību saglabāšanu.
- 8 Prasītājas veiktā *Google* meklēšana pēc “MAXUS” nedeva nevienu norādi par apstrīdēto preču zīmju tādu lietošanu, kas nodrošinātu tiesību saglabāšanu. Tīmekļvietnē www.globus.de, kas tiek uzturēta atbildētājas uzņēmumu grupai, ir iekļauta rubrika “pašzīmoli”. Tajā ir minēti šādi apzīmējumi: “korrekt”, “Globus”,

“Globus Gold”, “naturell” un “Jeden Tag”. Apstrīdētās preču zīmes nav minētas. Ievadot apzīmējumu “MAXUS” lapas iekšējā meklētājā, rubrikā “Sortiments/preču katalogs” tika parādīti astoņi piedāvājumi, no kuriem divi nebija atbilstoši un seši attiecās uz tīrīšanas lupatām. Taču neviena no apstrīdētajām preču zīmēm nebija norādīta uz tīrīšanas lupatām vai uz to iepakojuma. Tikai piedāvājuma tekstā ir ietverts vārds “MAXUS”. Ievadot apzīmējumu “MAXUS” lapas iekšējā meklētājā sākotnējā tīmekļvietnē *www.globus.de*, tika parādītas divas atbildes. Abās bija atsauce uz “MAXUS Getränkemarkt”, kuru pārvalda *Maxus GC Freilassing GmbH & Co. KG*. Tomēr, kā izriet no tīmekļvietnē esošās informācijas, šī sabiedrība apzīmējumu “MAXUS” izmanto nevis kā preču zīmi saviem dzērieniem, bet gan vienīgi kā firmas zīmi vai preču zīmi pakalpojumu tirdzniecībai ar dzērieniem. Detektīvu aģentūra ir pārbaudījusi, ka šajā dzērienu veikalā *Freilassing* [*Freilassing*] netika tirgoti atbildētājas pašzīmoli ar apstrīdētajiem apzīmējumiem.

- 9 Prasītāja apgalvo, ka atbildētāja tai par labu reģistrētās preču zīmes pēdējo piecu gadu laikā nav lietojusi tā, lai nodrošinātu tiesību saglabāšanu. Atbildētājai ir skaidrojuma sniegšanas un pierādīšanas pienākums. Tas izriet arī no Preču zīmju direktīvas tās katrreiz spēkā esošajā redakcijā.
- 10 Prasītāja lūdz piespriest atbildētājai, pirmkārt, sniegt piekrišanu tai piederošās vārdiskās preču zīmes “MAXUS”, kas ir reģistrēta Vācijas Patentu un preču zīmju birojā ar Nr. 395 35 217, izslēgšanai no reģistra attiecībā uz visām precēm un, otrkārt, sniegt piekrišanu tai piederošās vārdiskās un grafiskās preču zīmes “MAXUS”, kas ir reģistrēta Vācijas Patentu un preču zīmju birojā ar Nr. 395 35 216, izslēgšanai no reģistra attiecībā uz visām precēm.
- 11 Atbildētāja lūdz prasību noraidīt. Tā apgalvo, ka [preču zīmes] lietošana, kas nodrošina tiesību saglabāšanu, ir notikusi un uzskata, ka prasītājas argumentācija nav pietiekama, lai pamatotu sekundāru skaidrojuma sniegšanas pienākumu.
- 12 Ar atbildētājas piekrišanu preču zīme “MAXUS” *Globus* grupai piederošajos pašapkalpošanās veikalos tiek izmantota, lai apzīmētu šādu kategoriju preces pamatsortimentā: dzīvnieku aksesuāri, mājsaimniecības preces, papīrs un rakstāmlietas, rotaļlietas, sporta preces, auto rezerves daļas, tekstilpreces. Šādas preces ar preču zīmi ir tirgotas visā nozīmīgajā pēdējo piecu gadu laikposmā līdz šīs lietas izskatīšanai, kā arī līdz šim brīdim ar atbildētājas piekrišanu – *Globus* grupai piederošajos pašapkalpošanās veikalos gan Vācijā, gan kā preces, kas tiek eksportētas. Turklāt preču zīme īslaicīgi tiek izmantota akcijās, kā, piemēram, līdzjutējiem paredzētās precēs futbola pasākumiem.
- 13 Atbildētāja ir iesniegusi iepakojuma paraugus un plauktu fotogrāfijas, lai atspoguļotu vārdiskās preču zīmes “MAXUS” izmantošanu pēdējo piecu gadu laikā. Turklāt tā ir iesniegusi izviljumus no preču pārvaldības sistēmas, kā arī pārskatu pašzīmolu jomā. Tā joprojām pārstāv savu argumentāciju, ko tā bija izvirzījusi iebildumu procedūrā, un šajā ziņā ir iesniegusi procesuālu dokumentu,

kurā ir pamatota [preču zīmes] lietošana, sniedzot detalizētu informāciju un citus apliecinājumus.

- 14 Tālāk tā norāda, ka, ieguldot attiecīgas pūles, tā attiecībā uz lietošanu var iesniegt citus apliecinājumus. Taču pūles, kas ir jāiegulda, ir ievērojamas.

Atbilstošās tiesību normas un judikatūra

- 15 Palāta norāda uz jaunās Preču zīmju direktīvas 31., 32. un 42. apsvērumu, kā arī 16., 17., 19., 44. un 46. pantu; attiecībā uz jautājumu, kas ir strīda priekšmets, nav konstatējami tiesību aktu grozījumi.
- 16 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru prasībā par [preču zīmes] izslēgšanu no reģistra *pierādīšanas pienākums* attiecībā uz nelietošanu ir preču zīmes īpašniekam. Attiecībā uz Eiropas Savienības preču zīmēm palāta šajā ziņā atsaucas uz sprieduma lietā C-610/11 P, *Centrotherm*, 52.–64. punktu. Šī judikatūra attiecībā uz agrāko Preču zīmju direktīvu ir tikusi attiecināta arī uz valsts preču zīmēm, kā tas izriet no sprieduma apvienotajās lietās C-217/13 un C-218/13, *Oberbank AG* u.c., 62.–74. punkta. Visbeidzot, kā tas izriet no sprieduma apvienotajās lietās C-720/18 un C-721/18, *Ferrari SpA*, 73.–82. punkta, Tiesa arī attiecībā uz tādu civiltiesisku spēkā neesamības procedūru, kāda ir šajā lietā aplūkotā, ir konstatējusi, ka pierādīšanas pienākums ir preču zīmes īpašniekam.
- 17 Vācijas tiesībās saskaņā ar *MarkenG* [Likuma par preču zīmju un citu apzīmējumu aizsardzību] 55. panta 1. punkta otrā teikuma 1. apakšpunktu ikviens var celt prasību par atcelšanu saskaņā ar *MarkenG* 49. pantu tiktāl, ciktāl tas atsaucas uz preču zīmes nelietošanu. Saskaņā ar *MarkenG* 49. panta 1. punktu [preču zīme] ir atceļama, radot prasījuma tiesības uz dzēšanu, ja piecu gadu nepārtrauktā laikposmā preču zīme faktiski nav lietota *MarkenG* 26. panta izpratnē; viena vienīga faktiskā lietošanas reize ir pietiekama, lai pretējās puses prasījuma tiesības par lietošanā esošajām preču grupām zaudētu spēku.
- 18 Saskaņā ar *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) judikatūru civiltiesiskā spēkā neesamības atzīšanas prasībā skaidrojuma sniegšanas un pierādīšanas pienākums (bija) izstrādāts tā, ka prasītājam vispirms ir pamatoti jāargumentē lietošanas neesamība. Šajā ziņā bija atzīts, ka atbilstoši skaidrojuma sniegšanas pienākumam prasītājam pašam jāveic pietiekama pārbaude, lai noteiktu, vai pretējā puse izmanto vai neizmanto preču zīmi, nodrošinot tiesību saglabāšanu. Uz preču zīmes īpašnieku tad varēja attiekties sekundārs skaidrojuma sniegšanas pienākums, jo pieteikuma iesniedzējam parasti nav iespējams zināt pretējās puses iekšējos uzņēmējdarbības procesus. Bija noteikts: “Skaidrojuma sniegšanas un pierādīšanas pienākums attiecībā uz prasības par [preču zīmes] dzēšanu nosacījumiem ir prasītājam. Taču saskaņā ar labticības principu, kas ir piemērojams arī procesuālajās tiesībās, saskaņā ar *BGB* 242. pantu procesuāls skaidrojuma sniegšanas pienākums var attiekties arī uz atbildētāju prasībā par [preču zīmes] dzēšanu. Tas paredz, ka prasītājam, kas vēlas

panākt dzēšanu, nav precīzu zināšanu par preču zīmes lietošanas apstākļiem un tam nav arī iespējas pēc savas iniciatīvas noskaidrot faktus.”

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 19 Šī prejudiciālā nolēmuma tiesvedība ir par to, kā interpretēt Preču zīmju direktīvu(-as) attiecībā uz valsts līmeņa spēkā neesamības procedūrām valsts preču zīmju nelietošanas dēļ. Pieņemot nolēmumu apvienotajās lietās C-720/18 un C-721/18, Tiesa šajās tiesvedībās pierādīšanas pienākumu ir noteikusi preču zīmes īpašniekam.
- 20 Palātas ieskatā *Bundesgerichtshof* iepriekš aprakstītā judikatūra attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, ņemot vērā šo nolēmumu, vairs nav atbalstāma. Tomēr atklāts joprojām paliek jautājums par to, vai valsts tiesībās var saglabāt prasītāja skaidrojuma sniegšanas pienākumu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas tā ir.
- 21 Šajā ziņā principā būtu jābūt tā, ka procesuālās tiesības, tostarp saskaņā ar Preču zīmju direktīvu, ietilpst dalībvalstu kompetencē. To apstiprina direktīvas 42. apsvērumš. Tomēr šo principu ierobežo Savienības tiesību vispārīgajās normās paredzētais diskriminācijas aizliegums un efektivitātes princips.
- 22 Lai gan vienlīdzīgas attieksmes princips šajā gadījumā netiek skarts, rodas jautājums, vai skaidrojuma sniegšanas pienākuma noteikšana prasītājam apdraudētu Preču zīmju direktīvas *effet utile* [lietderīgo iedarbību].
- 23 Vācijas tiesībās tiek nošķirts starp skaidrojuma sniegšanas un pierādīšanas pienākuma jēdzieniem.
- 24 Skaidrojuma sniegšanas pienākums paredz, ka lietas dalībniekam sava iespējamā argumentācija ir jādara pēc iespējas precīzāka. Ikviens, kuram saskaņā ar ZPO 138. pantu ir skaidrojuma sniegšanas pienākums, zaudē procesu, ja tas šo pienākumu sniegt skaidrojumu neizpilda. It īpaši Vācijas procesuālajās tiesībās ir izstrādāts arī sekundārs skaidrojuma sniegšanas pienākums. Tā mērķis ir likt abām pusēm ievērot tām faktiski iespējamo argumentāciju. Judikatūrā šajā ziņā pastāv arī uzziņas pienākums sava darbības lauka ietvaros.
- 25 No iepriekš minētā ir jānošķir jautājums, kam, ja abas puses pietiekami konkrēti argumentē savu viedokli, ir pierādīšanas pienākums. Ja pēc pierādījumu iegūšanas tiesa nezina, vai kopumā, neraugoties uz atbildētāja iesniegtajiem pierādījumiem par pretējo, tā var uzskatīt par ticamiem prasītāja iesniegtos pierādījumus, zaudē tas lietas dalībnieks, kuram ir pierādīšanas pienākums (tā saucamais *non liquet*).
- 26 Principā ir jānošķir skaidrojuma sniegšanas pienākums un pierādīšanas pienākums. Vācijas tiesībās ir atrodami dažādi piemēri tam, ka skaidrojuma sniegšanas pienākums un pierādīšanas pienākums tiek attiecināts atšķirīgi un skaidrojuma sniegšanas pienākums tiek nodalīts tā, ka katram lietas dalībniekam ir jāiesniedz tam zināmie vai, ieguldot saprātīgas pūles, noskaidrojamie fakti. Ja

viena no abām pusēm neizpilda tās skaidrojuma sniegšanas pienākumu, tā zaudē procesu. Ja abas puses pamato pietiekami konkrēti, tiesa apkopo un izvērtē iesniegtos pierādījumus. Ja no iesniegtajiem pierādījumiem tiesai nerodas pārliecība, zaudē tas lietas dalībnieks, kuram ir pierādīšanas pienākums.

- 27 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas tikai uz skaidrojuma sniegšanas pienākumu, nevis uz pierādīšanas pienākumu.
- 28 Šajā lietā jautājums vienīgi ir par to, vai prasītājam valsts preču zīmju tiesībās paredzētā spēkā neesamības procedūrā nelietošanas dēļ no Savienības tiesību viedokļa var noteikt primāru vai vismaz sekundāru, pēc tam, kad atbildētāja šajā gadījumā jau ir sniegusi salīdzinoši detalizētu argumentāciju par [preču zīmes] lietošanu, skaidrojuma sniegšanas pienākumu.
- 29 Palāta uzskata, ka Preču zīmju direktīvā nav reglamentēts skaidrojuma sniegšanas pienākums. Tās ieskatā, no Preču zīmju direktīvas ir īpaši neizriet, katrā ziņā noteikti ne efektivitātes principa izpratnē, ka attiecībā uz prasītāju spēkā neesamības procedūrā nevarētu izvirzīt prasības saistībā ar tā celtās prasības pamatojumu.
- 30 Eiropas Savienības tiesa pamato uzskatu par pierādīšanas pienākumu, kas Preču zīmju direktīvā nav tieši reglamentēts, izmantojot analogiju ar ES Preču zīmju regulu, kā arī ar argumentu, ka jautājumam par pierādīšanas pienākumu visās dalībvalstīs ir jābūt reglamentētam vienādi, lai neapdraudētu aizsardzības līmeni, kas izriet no Preču zīmju direktīvas. Preču zīmes īpašnieka pierādīšanas pienākums izriet no principa, kas *“patiesībā pauž vienīgi to, ko pieprasa veselais saprāts un elementāra procesa efektivitātes prasība”*.
- 31 Saskaņā ar palātas sākotnējo uzskatu abi argumenti neattiecas uz skaidrojuma sniegšanas pienākumu:
- 32 Palātas ieskatā veselais saprāts un procesa efektivitāte – abi Tiesas judikatūras pamatā esošie iemesli prasa skaidrojuma sniegšanas pienākumu arī turpmāk interpretēt izlīdzināti saskaņā ar iepriekš minēto *Bundesgerichtshof* judikatūru:
- 33 tas tādēļ, ka ir savstarpēji jāizsver abu pušu intereses. Tādēļ prasītājam vispirms pašam būtu jāpieliek pūles, lai, ciktāl tas tam ir iespējams un piemēroti, pārbaudītu, vai atbildētājs lieto vai nelieto attiecīgo preču zīmi. Tikai pēc šādas izpētes un attiecīgi pamatotas argumentācijas, šķiet, būtu nepieciešams, lai atbildētājs sniedz pilnīgu informāciju par tā [preču zīmes] lietošanu.
- 34 Pretējā gadījumā ikviens lietas dalībnieks, ņemot vērā, ka procesuālajās tiesībās attiecībā uz spēkā neesamības atzīšanas prasībām nav paredzēta konkrētas juridiskas intereses esamība, varētu likt jebkuram preču zīmes īpašniekam sniegt informāciju par tā preču zīmes lietošanu. Gan saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem, gan saskaņā ar direktīvām “ikviens” var celt prasību par [preču zīmes] dzēšanu no reģistra. Tādējādi šādas iespējas celt prasību ļaunprātīgas izmantošanas risks ir

liels, ja prasītājam pirmajā posmā netiktu noteikti nekādi argumentēšanas pienākumi, izņemot teikumu “atbildētāja nelieto savas preču zīmes”.

- 35 Preču zīmes īpašniekam, kas ir atbildētājs, tiek noteikts ieguldīt lielas pūles, proti, veikt izpēti par visām lietošanas reizēm pēdējo piecu gadu laikā visās jomās, kurās tas ir izmantojis savu pašzīmolu.
- 36 Lūguma iesniedzējas – palātas ieskatā tāpēc, šķiet, ir saprātīgi un vajadzīgi prasītājam noteikt vispirms pašam piemērotā veidā pārbaudīt, vai vispār pastāv preču zīmes īpašnieka [preču zīmes] nelietošana. Palāta uzskata, ka šajā nolūkā tam ir jāveic attiecīgās preču zīmes specifikai atbilstoša pārbaude un ir jāziņo par to prasībā. Tikai ar tik precīzu faktu izklāstu tas rada pienākumu atbildētājam sniegt argumentāciju. Šajā ziņā ir arī atzīts, ka vienas puses sniegta konkrēta argumentācija prasa otras puses konkrētu atspēkojumu.
- 37 Šī lieta atspoguļo problēmsituāciju: atbildētāja pārvalda 46 lielveikalu ķēdi Vācijā, un šajā ziņā kā pilna sortimenta piedāvātājs pārdod lielu skaitu *non food* produktu. Vismaz saskaņā ar tās argumentāciju un līdz šim brīdim lietas materiāliem pievienotajiem apliecinājumiem tā vismaz vārdisko preču zīmi “maxus” izmanto kā pašzīmolu attiecībā uz lielu skaitu produktu, kas ietilpst daudzās Nicas Nolīguma klasēs. Tiešsaistē atbildētājas darbība nav attīstīta. Prasītāja procesā līdz šim ir vienīgi veikusi īsu *Google* izpēti un veikusi vienas atbilstmes, proti, dzērienu veikala Minhenē, pārbaudi.
- 38 Palāta uzskata, ka prasītāja tādējādi nav izpildījusi savu skaidrojuma sniegšanas pienākumu. Tādas preču zīmes gadījumā, kāda ir šeit aplūkotā, prasītājai būtu bijis iespējams un saprātīgi prasīts vismaz izlases veidā izpētīt divus vai trīs atbildētājas veikalus, lai pārbaudītu attiecīgo preču zīmju lietošanu. Tas tādēļ, ka attiecīgā preču zīme ir atbildētājas pašzīmols, kas attiecas uz daudzām precēm (tā saucamais *white label*), un atbildētāja ir nevis tiešsaistes tirgotājs, bet gan stacionārs tirdzniecības centrs.
- 39 Jautājumu par skaidrojuma sniegšanas pienākuma apmēra atbilstīgumu palātas ieskatā var izskatīt tikai individuāli valsts tiesa katrā attiecīgajā gadījumā. Piemēram, apvienotās lietas C-720/18 un C-721/18, kuras Tiesa izskatīja saistībā ar pierādīšanas pienākumu, attiecās uz preču zīmi, kuras gadījumā nozares un preču tirgi bija pārskatāmi, tāpat kā šīs preču zīmes izmantošana šajos tirgos. Lielveikala pašzīmolu *white labels* gadījumā tas ir pilnībā atšķirīgi. Šajā gadījumā runa ir par lielu tirgu un produktu skaitu.
- 40 Ja prasītājai nebūtu nekādu konkrētu izpētes un argumentācijas pienākumu skaidrojuma sniegšanas pienākuma izpratnē, tā bez pūlēm varētu prasīt atbildētājai pamatoti argumentēt pašzīmola izmantošanu, izpaužot komercnoslēpumus un ieguldot ievērojamu izpētes darbu. Palāta uzskata, ka tādējādi rastos ļaunprātīgas izmantošanas risks.
- 41 Gan ir jāņem vērā, ka spēkā neesamības atzīšanas prasība ir vispārējās interesēs, lai preču zīmes aizsargātu ekskluzīvi tikai tad, ja tās arī tiek lietotas. Tāpat Vācijas

likumā ir atļauts celt spēkā neesamības atzīšanas prasību bez personiskas juridiskas intereses. Tomēr preču zīmes īpašnieka likumīgās intereses, lai pret to nevarētu vērsties vienkārši tāpat bez pamatojuma, bet gan tikai tad, ja arī prasītājs “ir izpildījis savus mājasdarbus”, varētu liecināt par labu zināmai nepieciešamībai pieteikuma iesniedzējam sniegt skaidrojumu.

- 42 Par šādu pieeju liecina arī Preču zīmju direktīvas koncepcija: šajā gadījumā direktīvas 17., 44. un 46. pantā ir precizēts, ka nelietošana kā aizstāvība var tikt izvirzīta šajos pantos minētajās preču zīmes īpašnieka aktīvajās procedūrās un ka preču zīmes īpašniekam ir pierādīšanas pienākums. Ja preču zīmes īpašnieks vēlas, piemēram, sevi aizstāvēt pret pārkāpumu, tam attiecīgi potenciālā pārkāpēja iebilduma gadījumā varētu būt arī primārais skaidrojuma sniegšanas pienākums par to, ka tas preču zīmi vispār lieto. Tas pats attiecas uz Preču zīmju direktīvas 44. un 46. pantā aprakstītajām procedūrām. Procedūras apjomu šajos gadījumos tāpat katrreiz nosaka preču zīmes īpašnieks.
- 43 Gluži pretēji tas ir civiltiesiskā spēkā neesamības procedūrā kā preču zīmes īpašnieka pasīvajā procedūrā: pirmkārt, šī procedūra nav reglamentēta direktīvā, kas liecina pret pieteikuma iesniedzēja skaidrojuma sniegšanas pienākuma ierobežošanu. Tātad, *e contrario*, Preču zīmju direktīvas lietderīgo iedarbību neietekmē skaidrojuma sniegšanas pienākums, kas gulstas uz pieteikuma iesniedzēju civiltiesiskā spēkā neesamības procedūrā. Otrkārt, šajā gadījumā tieši pieteikuma iesniedzējs nosaka apjomu, kādā tiek apstrīdēta īpašnieka, iespējams, neizmantotā preču zīme. Tādēļ palāta uzskata, ka šajā situācijā ir nepieciešama vismaz pamatota, uz faktiem balstīta prasītājas argumentācija, lai spēkā neesamības procedūra nekļūtu pavisam bezgalīga. Tas paredz noteiktu un atbilstošu pieteikuma iesniedzēja veiktu pirmstiesas izpēti.
- 44 Turklāt ir jānorāda, ka direktīvā tieši ir paredzēta administratīva spēkā neesamības procedūra [Patentu un preču zīmju] birojā. Vācijas tiesību aktos tā tiek arī nodrošināta. Tādējādi Preču zīmju direktīvas lietderīgā iedarbība neprasa samazināt prasītājam noteikto argumentācijas pienākumu civiltiesiskā spēkā neesamības procedūrā, kas direktīvā nav nedz prasīta, nedz reglamentēta, līdz nullei.
- 45 Otrs Tiesas arguments, saskaņā ar kuru Preču zīmju direktīvas darbības jomā nedrīkstētu rasties atšķirīgs aizsardzības līmenis, neietekmē palātas sākotnējo viedokli. Tas tādēļ, ka no sprieduma apvienotajās lietās C-720/18 un C-721/18 skaidri izriet, ka *non liquet* pēc pierādījumu iegūšanas nozīmētu lēmumu, kas ir nelabvēlīgs preču zīmes īpašniekam. Pamatota argumentācija skaidrojuma sniegšanas pienākuma izpratnē ir bez grūtībām iespējama ikvienam lietas dalībniekam, kas vēlas veikt vajadzīgo izpēti. Ja tā ir veikta, tad preču zīmes īpašniekam ir pilnībā jāargumentē tā preču zīmes lietošana. Ja tas to veic, tiek iegūti pierādījumi un, savukārt, ja tie nav pārliecinoši, tiek pieņemts *non liquet* lēmums par labu pieteikuma iesniedzējam. Līdz ar to palātas uzskats par skaidrojuma sniegšanas pienākumu neko nemaina attiecībā uz aizsardzības līmeni.

- 46 Attiecīgi, palāta ar tās pirmo jautājumu vēlas noskaidrot, vai prasītājam spēkā neesamības procedūrā var būt pienākums sniegt pamatotu argumentāciju. Ar otro jautājumu palāta vēlas noskaidrot, vai tās sākotnēji atbalstītā interpretācija, saskaņā ar kuru šis skaidrojuma sniegšanas pienākums paredz prasītājam veikt savu izpēti, kas atbilst apstrīdētajai preču zīmei, ir saderīga ar Savienības tiesībām.

DARBA VERSIJA